

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 15–16 березня 2018 року)

Суми
Сумський державний університет
2018

Окрім згаданих творів, збереглися ті, які відносяться до X чи початку XI століття. Наприклад, епічна поема "Беовульф", діалект якої, як і в інших англосаксонських епічних поемах, в основному усесекський, але зі значною частиною англійських форм.

Усі названі пам'ятки мають велике значення для дослідження усесекського діалекту, який під кінець давньоанглійського періоду став провідним діалектом англійської народності.

Отже, усесекський діалект мав свої специфічні особливості, які можна знайти у численних працях писарів, адже в свої часи цей діалект був провідним. Проаналізувавши деякі уривки твору "Англосаксонська хроніка", можна виокремити основні особливості цього діалекту.

1. Левицький В. В. Основи германістики. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – 528 с.
2. Аракін В. Д. Історія англійської мови: Навчальний посібник. – М.: "Фізматліт", 2001. – 272 с.
3. Методичні вказівки. Кобякова І. К. З історії англійської мови.– СумДУ, 1997.
4. Manuscript A: The Parker Chronicle [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://asc.jebbo.co.uk/a/a-L.html> .
5. Баранова С. В. Актуальні питання методики викладання перекладу. Вісник Сумського державного університету, серія "Філологічні науки". – Суми: - №4(37), 2002

ГРАФІЧНА ДЕКОРАЦІЯ СЛОВНИКОВИХ СТАТЕЙ

Нємцева Я. М.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – д-р філол. наук, професор Швачко С. О.

Словник – це джерело найрізноманітнішої інформації. Людина, яка володіє знаннями про систематизацію словників та про їхні окремі види, озброєна найдієвішим механізмом отримання, перероблення та накопичення інформації з будь-якої сфери людської діяльності. Багато дослідників та науковців намагались тією чи іншою мірою проаналізувати різноманітні групи лексикографічних праць, систематизувати словники, ми вирішили більш детально виокремити

особливості будови словників, їх структуру, а зокрема графічну декорацію словникових статей, як складової частини будь-якого словника.

Найважливішою частиною словника є словникова стаття, яку ще називають мікроструктурою словника. Основні завдання та функції словникової статті – донести до користувача у стислій та компактній формі якнайповнішу інформацію, вичерпність якої диктується призначенням даного словника [1, 17]. Різні словники дещо відрізняються своєю будовою, та графічним зображенням словникових статей. У нашій роботі ми розглянемо найбільш характерні особливості декорацій словникових статей на деяких прикладах. Словникову статтю ми візьмемо з англійського лінгвістичного словника Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English та розберемо її графічну декорацію та особливості оформлення.

noth•ing (nʌθɪŋ) **1.** *n.* no thing, not anything at all || not anything of importance or interest, *there's nothing on television tonight* || (*math.*) naught, zero || (*pl.*) trifling remarks, *sweet nothings* **for nothing** for no payment, *he let me have it for nothing* || for no reward, *we took all that trouble for nothing* || for no reason, *they quarreled for nothing* **nothing but** no less than, *nothing but cheek on his part* || only, *nothing but desert for miles* **2.** *adv.* not in any way, *the heat is nothing like yesterday* **nóth•ing•ness** *n.* the state of none existence || the absence of any thing || total insignificance, *a total realization of one's own nothingness* [2, 957].

Отже, проаналізувавши цю словникову статтю, можна зробити висновок, що вона є досить графічно різноманітна, використано багато різних позначень, скорочень, розділових знаків. Все це необхідне для того, щоб краще орієнтуватись в статті та швидко знаходити необхідну інформацію. По-перше, одразу стає помітно, що словникова стаття відрізняється різними кеглями: напівжирні прописні літери використовуються для позначення заголовного слова, тобто леми (**nothing**), прикладів сполучуваності терміна з іншими словами (**for nothing, nothing but**) та похідних слова (**nothingness**); курсивом прописані переважно приклади використання заголовного слова (*he let me have it for nothing*); та звичайними прописними літерами написані дефініції, значення слів, тобто аноніми (*not anything at all, not in any way*).

В поданій вище словниковій статті немало роль також відіграють скорочення, які позначають частину мови, що є досить важливо для розуміння значення слова. Скорочення прописуються курсивом і не пояснюються в словниковій статті. Переважно в кожному словнику є окрема частина, в якій вказані всі скорочення. Наприклад: *adv.*, що означає *adverb* – прислівник або *n.*, *noun* – іменник. Також часто використовуються скорочення на позначення сфери застосування того чи іншого слова, наприклад: *math.*, тобто це значення стосується суто математики.

Ще однією особливістю графічного зображення словникової статті з *Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English* є те, що алоніми, значення заголовного слова нумеруються арабськими цифрами відповідно до їх кількості. При аналізі не можна обійти стороною також різні розділові знаки. Наприклад, транскрипція заголовного слова подається в круглих дужках: (nθɪŋ); різні значення слова відокремлені один від одного двома вертикальними лініями (||); слова розділені на склади за допомогою такого знаку (•); а значення заголовного слова відділене від прикладу комою: *for no reward, we took all that trouble for nothing.*

Ознайомлення зі словниками – найважливіше завдання сьогодення, оскільки кількість і різноманітність інформації, якою послуговуються читачі на сучасному етапі, вимагають чіткого та усвідомленого ставлення до неї. Сьогодні кожна людина повинна знати, де і яку інформацію можна отримати.

1. Полюга Л. Структура і функції словникових статей у лексиконах різних типів / Л. Полюга // Українська історична та діалектна лексика: зб. наук. праць. – Львів, 2003. – Вип. 3. – С. 16–23.
2. *Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English* / Ed. A. S. Hornby, E. V. Gatenby, H. Wakefield. – London: Oxford University Press, 1958. – 1527 p.
3. Швачко С.О. Лінгвістичний статус числівника сучасної англійської мови // Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського державного лінгвістичного університету. Серія: Філологія. Педагогіка. Психологія. – Київ: КНЛУ, 2002. – Вип.№6. – С.349-356.